

Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Ukázka přepisu rozhovoru s respondentem RL
- Příloha č. 2 – Ukázka jednotlivých kódů ke kategorii Průběh dílen čtení
- Příloha č. 3 – Ukázka z knihy Jak Hitler ukradl růžového králíčka
- Příloha č. 4 – Ukázka z knihy O všímavé Ele
- Příloha č. 5 – Ukázka z knihy Vánoční koleda
- Příloha č. 6 – Ukázka z knihy Eliza a její nestvůry
- Příloha č. 7 – Ukázka z knihy Pamatuj na smrt
- Příloha č. 8 – Text Most do země Terabithia
- Příloha č. 9 – Ukázka z knihy Bajky barda Beedleho
- Příloha č. 10 – Ukázka z knihy Úsměv prosím...přichází zlo!
- Příloha č. 11 – Ukázka z knihy Já, Simon
- Příloha č. 12 – Text předsudky
- Příloha č. 13 – Facebookový příspěvek
- Příloha č. 14 – Ukázka z knihy Dračí polévka
- Příloha č. 15 – Ukázky práce žáků

Příloha č. 1 – Ukázka přepisu rozhovoru s respondentem RL

Popiš prosím své pedagogické zkušenosti. Kde a jaké ročníky učíš? Jak máš rozvržený předmět český jazyk?

Učím na druhém stupni, byl jsem jeden rok na ZŠ, měl jsem celý druhý stupeň. Ted' mám jednu osmou třídu (tercii) a dvě devítky (dvě kvarty). Děti mají 3 hodiny, plus k tomu jedna půlená. Ted' je to hodně mišmaš. Snažím se propojovat literaturu, sloh, mluvnici. Půlené hodiny využívám na pravopis. Děti jsou rozdělené na silnější a slabší skupinu. Zbylé hodiny mám rozdělené na sloh a na literaturu. Ted' v tercii v mé třídě kvůli online rozvrhu mám o jednu hodinu méně (2+1). Nemám tolik literaturu, nahrazuji to spíš dílnou čtení. Nesleduju literární historii. Teorii se snažím zařadit v rámci dílny čtení. Vymyslím třeba lekci na poezii. Dílčí druhy poezie. Mají to i v rámci záznamu z četby. Co se týče slohu, to tam narvat jde. Když se podívám do Frause, stejně tam mají stejné slohové útvary.

Jaký je cíl dílen čtení pro tebe?

Podle mě je dílna čtení primárně o schopnosti reflektovat svůj čtenářský zážitek, je to o vylepšování čtenářské gramotnosti, je to prostor pro hledání svého oblíbeného žánru a autorů. Vymezení se. Je to o sdílení. O schopnosti komunikovat, nějak prezentovat před ostatními. Bavit se o tom ve dvojici, ve skupině. Je to cesta ke čtení.

Jak fungují tvoje čtenářské dílny?

Nemám žádný systém. Zatím začínám, nemůžu práci věnovat tolik času. Snažím se to zaměřit někdy tematicky, jako třeba poezii. Nebo na nějakou aktualitu, třeba jsem dělal dílnu na holokaust, protože byly demonstrace, kde ombudsmanka připnula na bundu židovskou hvězdu. Pracovali jsme s ukázkou z Pianisty. Jestli na tohle má člověk vůbec právo to srovnávat. Budování hodnotového žebříčku. Potom jsou dílny, které pojmu tak, že jim dám tichou fázi a mají za úkol pracovat se šablonou se záznamy četby, vybrat si jednu z otázek a zodpovědět ji v rámci závěrečné reflexe. Každý odpoví na jednu otázku. Baví mě to, že můžou mluvit v jakýmkoli pořadí. Dílna by měla být svobodný prostor a nastavená bezpečná atmosféra. Abych je i nasměroval tak, jak odpovídat, aby to nebylo jednoslovné. Je to o schopnosti argumentovat. Někdy jsem dělal i dílny dvouhodinové, třeba zaměřené na žánry, promíchali si knížky a zjišťovali knihy někoho jiného (u prezenční výuce). Nakonec reflexe.

Schematičnost mi vadí. Už na základce mi to vadilo. Vždy se to snažím udělat pestřejší, aby to nezajelo na kolejích.

Uměl by sis představit zapojovat do dílen průřezového tématu?

Nezamýšlím se nad tím účelně. Hodně o tom přemýšlím v kategorii literatura nebo čeština. Ale když podnět je zajímavý aktuální, tak je dobré to zapojovat. Pro nějaký sociální rozvoj, měli by mít pozitivní hodnotový žebříček, učit se empatii a respektu i skrze text. Ale nejdu po tom.

Když teď vidím témata OSV napadají mě aktivity, které jsem dělal v dílnách. Měl jsem dílnu o krajní situaci a alternativách jejich řešení. Žáci je měli probírat ve skupině a domluvit se, to by mohlo patřit do kooperace, řešení problémů. Nebo jsme vymýšleli nonsensový příběh to je zas kreativita. Měli si přinést knihu, co teď čtou. Měli si ji vzít na nějaké konkrétní straně a první souvětí. A co tam najdou. Dalo se to do sdíleného dokumentu. Každý tam přepsal větu. Vytvořili tam 4 skupiny. A z těch vět měli vytvořit nějaký příběh. Z toho vznikly čtyři úplně odlišné texty.

V rámci literárních kroužků se to také odvíjí od čtení textu. Různé role, moderátor. To je opět o kooperaci.

U sebepoznání třeba v rámci přijímání literárního textu. Bylo zajímavé pozorovat, jestli se během dílny čtení pohled na poezii nezměnil.

Sebeorganizace, tam by patřila naše „dlouhodobá dílna čtení“. Čteme v kvartách O myších a lidech. Čtou kapitolu vždycky, udělají otázky a pak jednu hodinu věnujeme diskuzi. V rámci toho si mají vytvářet cestu postavy, zachytit důležité dějové mezníky. U cesty postavy to můžou využít i pro reflexi čtení zážitku, napsat, že někde něco čekali, že někde s tím nesouhlasili. Tady je potřeba, aby pracovali po kouskách, naplánovali si čtení, dodržovali stanovené úkoly. Vše o sebeorganizaci.

Vidíš v zapojování OSV do dílen čtení nějaký smysl?

Určitě. Mám pocit, že i když je dílna založená na práci s textem, nesmí to u toho skončit. Text je vždy prostředek k sebepoznávání nebo poznávání lidí a světa. To je to zrcadlo, ve kterém můžeme vidět, co se odehrává, a které nám modelují situace, se kterými se děti mohou setkat. Schopnost vztahovat to přečtené k jejich životu s tím souvisí.

Co by ti pomohlo, abys propojování OSV a dílen čtení uskutečňoval?

Pomohla by mi metodická příručka. Ted' dělám třídního, existuje příručka pro práci se třídou, kde i tyto otázky otevíráš. Byl by super materiál, který by obsahoval ukázkové přípravy, jak by to mohlo vypadat, i když si to dovedu představit, ale hlavně i ty otázky k reflexi. Nebo upozornění na to, že by to téma mohlo s dětma nějak rezonovat, aby se na to vyučující připravil. I když to je věc, co člověk leckdy odhadne.

Rešerše textu je další náročná věc. Zorientovat se na poli literatury pro děti a vůbec v tom, který text je vhodný, je těžké, aby se to neminulo s účinkem. Tohle by mi asi bohatě stačilo. Ty texty.

Příloha č. 2 – Ukázka jednotlivých kódů ke kategorii Průběh dílen čtení

Úvodní fáze

...místo minilekcí mám na začátku často brainstorming celé skupiny. Připadá mi, že jsou lidi od začátku aktivnější. Přijde mi, že je příliš školské mít nejdřív přednášku, příliš naučné a dílna čtení by měla být od začátku něčím odlišným i u klasických učitelů. (NR)

...minilekce jsem nedělala. My jsme dělali spíše grafické organizéry na pracovních listech, kdy každý žák měl svoje desky, ve kterých měl nakopírované pracovní listy. Tohle se mi líbilo. Pak jsem ty listy taky procházela, což bylo taky náročné, psát zpětnou vazbu, to jsem stíhala špatně. (SF)

...nejdříve začínám evokací. Pokud tedy chci mluvit o snech postav, bavíme se s dětmi o snech (jak nočních, tak denních atd.) Následuje kratinká minilekce mého výkladu, kde se snažím shrnout to, co děti řekly, třeba jim řeknu, jak by měly danou věc v knize najít a podle čeho. (VM)

...začali jsme minilekcí, např. brainstormingem o tom, jaké můžeme mít postavy, dělali jsme myšlenkovou mapu. Ještě teď v druhém pololetí online jsem začala zařazovat čtenářské křeslo. (NP)

...snažím se to zaměřit na jedno téma. Inspiruji se jako začátečník tématy z materiálů z kurzu, např. téma postava (hlavní postava, jak vypadá, jak jí popíšeme). Vždy pár otázek na úvod. Na začátku řeknou, co mají za knížku. Třeba jednou když jí začínali číst, o čem si myslí, že bude plus porovnat s očekáváním. A pak položím otázku, na kterou mohou najít v textu odpověď. (AM)

...nemám žádný systém. Snažím se to zaměřit někdy tematicky, jako třeba poezii nebo na nějakou aktualitu. Dílna by měla být svobodný prostor a nastavená bezpečná atmosféra. Někdy jsem dělal i dílny dvouhodinové, třeba zaměřené na žánry. (LR)

Dávala bych tam minilekce, musí se to nacpat obsahem. Mohou být výkladové. Ale jen krátce. Na to je potřeba dvouhodinovka. (RK)

Samostatná četba

...a pak si přinesli knihu, rozdaly se desky, zaznamenávali si do pracovního listu. Snažila jsem se, abych je do toho nemusela taky nutit, což bylo taky tím, že si vybrali svou knížku. Nejprve šlo o 20 minut, poté se přidávalo. Vždy čtení zabíralo největší část hodiny. (SF)

...jednu dobu jsem měla pocit, že teď máme dílny čtení, a proto čtenářské lekce se společným textem nejsou v pořádku. Ale obojí má své místo a je potřeba to kombinovat. Používáme tedy i společné texty. Když dílny vedu pravidelně a třída je rozečtená, dále pak přecházíme k formálním postupům, které autoři používají, můžeme děti naučit nějakým požitkům i z formy, nejen z děje. (NR)

...poté je samostatné čtení. Trvá podle toho, jak se protáhne úvod a jaký mám připravený další úkol. Někdy při dvouhodinovkách třeba 40 minut, spíš ale kolem 20 minut. Po čtení žáci dělají zadaný úkol. Současně s dílnami čtení taky probíhají u nás na škole semináře dílen psaní, což je super propojovat. Při práci využívám třeba Záznamy z četby od Šafránu. (VR)

...potom čteme. Hned na začátku 20 minut, což zpětně vím, že bylo hodně podle různých metodik, ale já mám asi štěstí na sečtělé děti. Hodně to taky přizpůsobuji podle toho, jaký mám další plán. (NP)

...potom jsou dílny, které pojmu tak, že jim dám tichou fázi a mají za úkol pracovat se šablonou se záznamy četby, vybrat si jednu z otázek a zodpovědět ji. (LR)

...když propojuji se slohem, dám tam charakteristiku, popis. A to v rámci úkolu vyhledávají. Nejlepší je ale volné čtení. Někdy nemají rádi úkoly a čtou jen pro radost. Když jsem jela dílny čtení pravidelně, tak pak už chtějí rovnou číst. Každý týden a pravidelně je úplně nejlepší. (RK)

Reflexe

...pak jsem se na konci, když zbylo třeba deset minut, zeptala a povídali jsme si. Bylo hodně náročné dělat sdílení, když bylo ve třídě třicet dětí. Výměna myšlenek se dělala špatně. Určitě by se to dalo dělat lépe, ale k tomu už jsem se kvůli mateřské nedostala. (SF)

...na konci po čtení můžu doplnit, jestli jsme se naučili něco nového. Takhle podobně to dělám v oblíbené dílně, dělám soupis slohových postupů a jazykových prostředků na nějakém textu, potom se čte a soupis doplňujeme. Pak takový plakát visí ve třídě. Třeba přímé řeči nebo druhy vět. Protože často pokročilí učitelé propojují dílny psaní a čtení, a to se pak hodně hodí, vycházet z toho, co jsme se dozvěděli v dílně čtení se dá využít v psaní (využijte třeba tři věci, co už tu máme). (NR)

...nakonec společně sdílíme. Někdy je to časově náročné a sdílejí třeba jen tři děti. (VM)

...závěrečná část je reflektivní. Ve škole probíhalo sdílení v kroužku. Např. pomocí dřevěných čtenářských kostek anebo kartičky s otázkami, co se zaměřují např. na postavy, na děj atd. Pár dětí si vytáhlo otázku a odpovídalo. (NP)

...na konci, abych si ověřila, jak vnímají, by si měli napsat odpovědi. Vyberu pár jednotlivců, kteří se podělí. Nezkoušela jsem jiné formy. Přemýšlela jsem dát je do týmů. Objednala jsem si i kostku pro dílny čtení. Ale zatím pořád v plánu. Nebo jsem jim řekla, ať si to sepíšou a pošlou. Chci prozkoumat WordWallové kolečko v onlinu. (AM)

...mají za úkol pracovat se šablonou se záznamy četby, vybrat si jednu z otázek a zodpovědět ji v rámci závěrečné reflexe. Každý odpoví na jednu otázku. Baví mě to, že můžou mluvit v jakýmkoli pořadí. Abych je i nasměroval tak, jak odpovídat, aby to nebylo jednoslovné. Je to o schopnosti argumentovat. (LR)

...završila bych to buď úkolem (super úkoly jsou z grafických organizérů nebo něco napsat, když je to spojené se slohem) nebo sdílení ve dvojicích/čtveřicích/v kruhu. (RK)

Příloha č. 3 – Ukázka z knihy *Jak Hitler ukradl růžového králíčka*, s. 154

ve vlaku a napouštěli určitou rychlostí vodu do nádrží, které se zároveň jinou rychlostí vypouštěly – a to všechno si musela nejdřív převést do němčiny, aby mohla o zadání vůbec začít přemýšlet.

Dny byly čím dál chladnější a tmavší a na Annu začínala doléhat čím dál větší únava. Cestou ze školy sotva vlekla nohy a pak dlouze hleděla do sešitů, místo aby se do úkolů hned pustila. Znenadání ji opustilo všechno odhodlání. Madame Socratová neměla kvůli nadcházejícím zkouškám čas se jí dostatečně věnovat a Anniny výsledky se spíš zhoršovaly, než zlepšovaly. Ať dělala, co dělala, v diktátech se nezvládala dostat pod hranici čtyřiceti chyb – a poslední dobou už jich bylo kolem padesáti. Ve třídě se jí často stávalo, že znala odpověď, ale než si jí v duchu přeložila do francouzštiny, bylo už obvykle pozdě. Měla pocit, že se nikdy nevyrovná ostatním, a poslední dobou už ani neměla chuť se o to snažit.

Když jednou seděla nad úkolem, přišla za ní do pokoje maminka.

„Už budeš hotová?“ zeptala se.

„Ještě ne,“ odpověděla Anna. Maminka přišla blíž a podívala se do sešitu.

Byl to úkol z aritmetiky a jediné, co Anna napsala, bylo datum a nadpis „Slovní úlohy“. Kolem nadpisu narýsovala rámeček a ověřila ho vlnkami nakreslenými červeným inkoustem. Vlnovku pak ozdobila tečkami a přidala další zubatou čáru a další tečky, tentokrát modré. Zabralo jí to skoro hodinu.

Když to maminka uviděla, rozčílila se.

„Není divu, že nestíháš ty úkoly udělat!“ rozkřikla se. „Pořád to odkládáš a odkládáš, až jsi natolik unavená, že se na nic nezmůžeš! Tímhle tempem se jakživa nic nenaučíš!“

Trefila se do jejích pocitů tak přesně, že se Anna rozplakala.

„Já se snažím!“ vzlykala. „Ale prostě to nezvládnou. Je to moc těžké! Dělá, co můžu, a stejně to k ničemu není!“

Další den se Ela cítila příjemně odpočatá. Hned po snídani vyrazila na výpravu. Opět si s sebou vzala zlatý kámen. Minula kříž, potom sochu připomínající jejího nočního patrona a sestoupala uličkou k bráně. Když branou parku prošla, byla udivená jeho velikostí. Váhala, kudy se má vydat, a zahlédla starší dámu fotící strom, který měl stejné květy, jaké už včera obdivovala. Vykročila směrem ke stromu. Jakmile si jí paní všimla, povzbudivě se usmála a k jejímu překvapení se zeptala: „Ahoj, hledáš něco?“ Ela hned nevěděla, co říct, ale pak se odvážila promluvit: „Dobrý den, nevíte náhodou, co je to za strom?“

„Náhodou vím,“ mile se usmála paní, „sakura, japonská třešeň. Krásný strom, že?“ dodala. Ela přikývla. Paní hned pokračovala: „V Japonsku se slaví na počest jejích květů svátek. Jakmile rozkvetou, všichni se přesunou do parků, položí si pod strom deky a květy si fotí. To aby zachytili krásný okamžik dříve, než pomine.“

Ela chvilku čekala, zda paní ještě něco dodá, a pak se zeptala: „Nevíte, jestli je tady v parku nějaká řeka nebo potok?“

„Určitě ano, je tady potok i několik rybníků,“ řekla paní. Ela přemýšlela, jak se má zeptat dál, ale milá paní jí přemýšlení usnadnila: „Jdu zrovna nahoru k letohrádku. Jestli se chceš připojit,

uvidíš odtamtud skoro celý park.“

Vyšly stoupající točitou cestou obklopenou stromy. Na příkré levé straně se občas objevil průzor do parku, zatímco napravo svah stoupal až k mohutné staré zdi. Na svahu mýjely stromy, z nichž některé už byly rozkvetlé. Jak se ukázalo, ta paní je malířka a chodívá sem pro inspiraci.

Cestou jí vyprávěla o barvách. Ela nevěděla, že má každý předmět tolik barev. Líbilo se jí, jak malířka květy i stromy popisovala. Květy

28 * Pondělí

sakur přirovnala k růžovým oblakům, jejich větve k bílé zpěněnému vodopádu a popadané květy k nafialovělému sněhu. Malířka Elu vybídla, aby také hledala barevná přirovnání, že je to zábavné.

Jakmile vystoupaly cestou nahoru, vynořil se před Elou letohrádek, který jí připadal jako pískově žlutý dům s cihlově červenou korunou střechy. A malířka připojila, že je pěkně zvědavý, protože má do všech stran úžasem rozevřené oči. To mluvila o oknech. Prošly kolem velkého glóbu z červeného mramoru, který byl pokryt magickými značkami a letopočty. Před nimi se objevil nádherný pohled. A to zas byla užaslá Ela, protože tu něco takového nečekala. Do dálky se rozprostírala svěží zeleň, všude bylo plno

rozkvetlých stromů, mezi kterými se vinul potok s vypouklými mostíky, a zároveň se na slunci zlatě i stříbrně zrcadlily rybníky. Na několika místech stříkala do vzduchu jiskřící fontána. „Tak tohle je Stromovka,“ řekla paní, „víš, jak už je tu dlouho?“ zeptala se. „Více než sto let?“ odhadla Ela a bála se, jestli to nepřehnal.

Příloha č. 5 – Ukázka z knihy *Vánoční koleda*, s. 28

✘ CHARLES DICKENS ✘

„Jestliže se člověk ke svým bližním nechová zaživa, jak má, jestliže se jich štítí a necítí s lidmi, jeho duše je odsouzena bloudit mezi nimi po smrti. Musí se toulat světem, ach, běda!“ zakvílel duch. „Musí napravit to, co mohl učinit a neučinil ke svému štěstí i ke štěstí lidí, když s nimi žil na zemi. Ach, běda!“ zakvílelo opět zjevení, vyrazilo ryk, zachřestilo řetězy a zalomilo rukama, které se tolik podobaly stínu.

„Vy jste spoutaný řetězem,“ zachvěl se Skruž. „Proč to?“

„Vláčím řetěz, který jsem si ukul, když jsem ještě žil. Vyrobil jsem si jej pěkně článkem za článkem, loket za loktem. Z vlastní vůle. A dobrovolně jsem ten těžký řetěz nosil.“

„Co mi to říkáš?“ Skruž se roztřásl ještě víc.

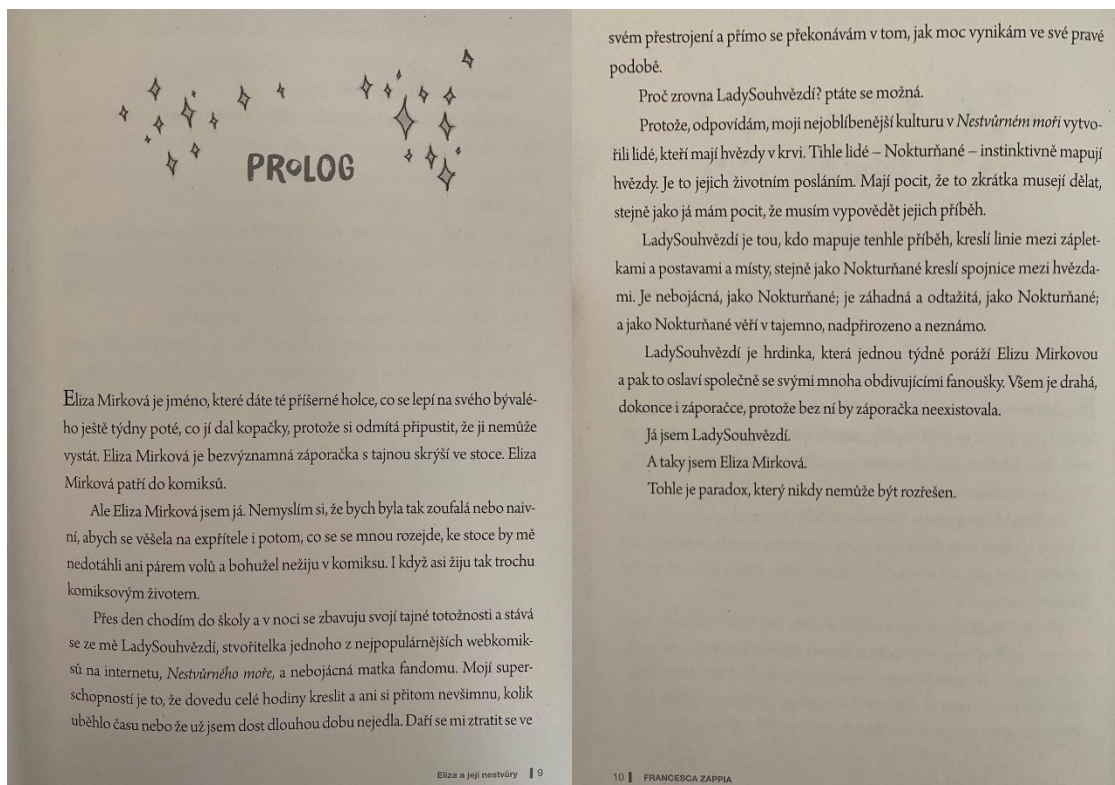
„Možná, že bys chtěl poznat tíhu a délku těžkého řetězu, který vláčíš ty sám, Skruží... Už před sedmi Štědrými večery byl zrovna tak těžký, jako je ten můj. Vždyť ty na něm stále pracuješ. A je to pořádný řetěz!“ Skruž se podíval na zem, a snad se domníval, že tam uvidí ocelový řetěz, ale nespatřil nic.

„Jakube, starý Jakube Marley, pověz mi víc. Nemůžeš mě alespoň trochu potěšit, Jakube?!“ prosil Skruž.

„Pro tebe nemám žádnou útěchu,“ řekl na jeho prosbu duch. „Útěcha přichází, Ebenezere Skruží, odjinud a jiným lidem, než jsi ty. A už ti ani nestačím říct, co bych chtěl. Zbývá mi jen malá chvílka, nemůžu se nikde zdržet, nikde si odpočinout ani pobýt. Můj duch se nikdy nepovznese nad naši účtárnu jako ten tvůj. Poslouchej, co ti povídám – za našeho

✘ 28 ✘

Příloha č. 6 – Ukázka z knihy *Eliza a její nestvůry*, 9-10, 13-14, 20-22

svém přestrojení a přímo se překonávám v tom, jak moc vynikám ve své pravé podobě.

Proč zrovna LadySouhvězdí? ptáte se možná.

Protože, odpovídám, moji nejoblíbenější kulturu v *Nestvůrném moři* vytvořili lidé, kteří mají hvězdy v krvi. Tihle lidé – Nokturnané – instinktivně mapují hvězdy. Je to jejich životním posláním. Mají pocit, že to zkrátka musejí dělat, stejně jako já mám pocit, že musím vypovědět jejich příběh.

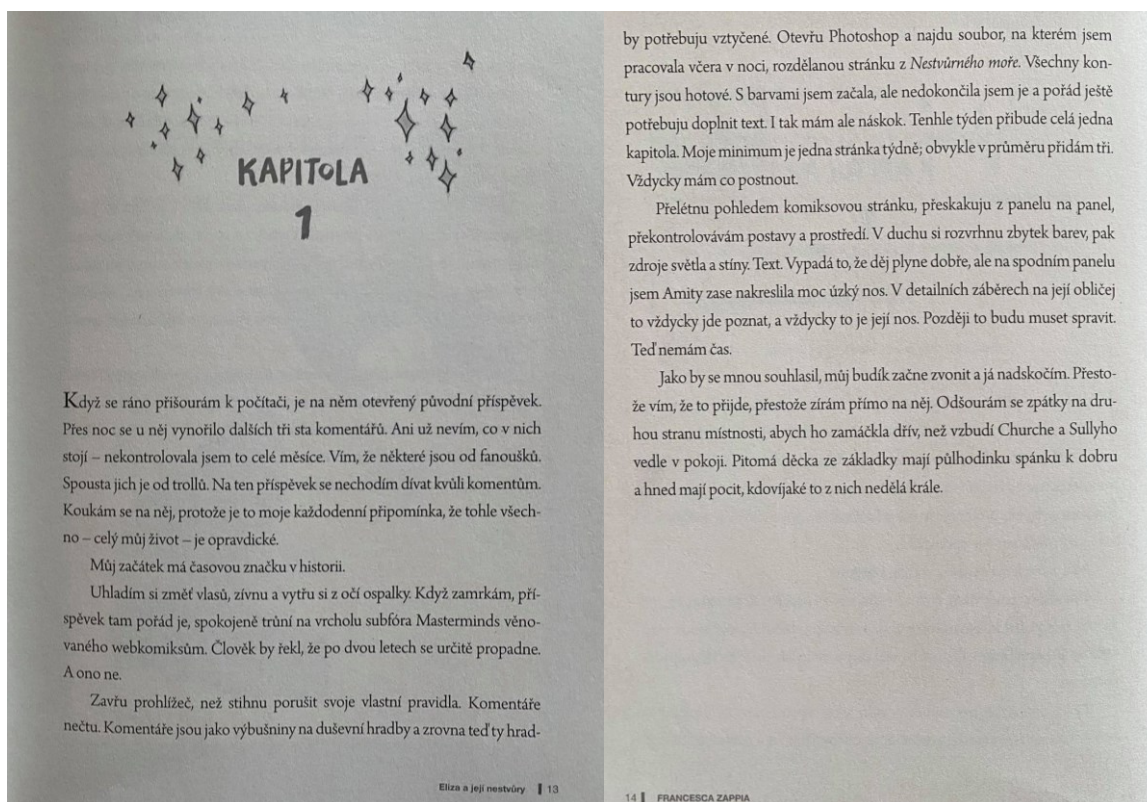
LadySouhvězdí je tou, kdo mapuje tenhle příběh, kreslí linie mezi zápletkami a postavami a místy, stejně jako Nokturnané kreslí spojnice mezi hvězdami. Je nebojácná, jako Nokturnané; je záhadná a odtažitá, jako Nokturnané; a jako Nokturnané věří v tajemno, nadpřirozeno a neznámo.

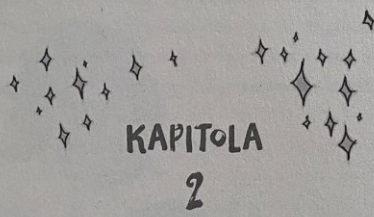
LadySouhvězdí je hrdinka, která jednou týdně poráží Elizu Mirkovou a pak to oslaví společně se svými mnoha obdivujícími fanoušky. Všem je drahá, dokonce i záporáče, protože bez ní by záporáčka neexistovala.

Já jsem LadySouhvězdí.

A taky jsem Eliza Mirková.

Tohle je paradox, který nikdy nemůže být rozřešen.

KAPITOLA 2

Někteří lidé *Nestvůrné moře* označují za fenomén. Tu a tam nějaký článek. Pár kritiků. Fanoušci.

Já ho tak označovat nemůžu, protože jsem ho stvořila. Je to můj příběh – to na něm mi záleží víc než na čemkoli jiném a zkrátka se tak nějak přihodilo, že baví i spoustu dalších lidí –, ale nemůžu ho označovat za fenomén, protože to by bylo namyšlený a taky narcistický a upřímně řečeno se mi dělá špatně od žaludku, když o něm takhle přemýšlím.

Je to divný, že se mi dělá špatně z uznání?

Ze spousty věcí okolo *Nestvůrného moře* se mi dělá nevolno.

Příběh je velmi jednoduchý a zároveň se fakt těžko popisuje. Nikdy jsem to nezkoušela osobně, ale mám pocit, že kdybych se o to pokusila, nejspíš bych nakonec někomu pozvracela boty. Vysvětlovat něco online je úplná hračka, stačí poslat odkaz a říct: „Hele, přečti si tohle.“ A oni kliknou. Přečtou si úvodní

stránku. Pokud se jim líbí, pokračují ve čtení. Pokud ne, no, aspoň jsem zkrátka nemusela mluvit.

Kdybych ten příběh ale musela vysvětlit bez přelivce příhodného odkázání na samotný příběh, asi by to znělo nějak takhle:

„Na vzdálené planetě jménem Orkus bojují jedna holka a jeden kluk na opačných stranách dlouhé války mezi domorodci a kolonizátory ze Země. Ta holka a ten kluk jsou hostitelé parazitických energetických stvoření a jejich jedinou slabinou jsou oni dva navzájem. Je tam fůra oceánu a v tom oceánu jsou nestvůry. Dějou se věci. Pěkný barvičky.“

Existuje důvod, proč jsem umělkyně, a ne spisovatelka.

Nestvůrné moře jsem začala zveřejňovat online před třemi lety, ale do opravdu obřích rozměrů narostlo tehdy, když se na stránce Masterminds objevil ten původní příspěvek. Lidi si ho konečně všimli. Začali číst.

Záleželo jim na něm.

To na tom bylo nejdůležitější. Záleželo na tom někomu jinému než mně. Záleželo jim na Amity a Damienovi a na osudu planety Orkus. Zajímalo je, jestli mají druhy mořských nestvůr nějaká jména. Záleželo jim na tom, jestli jsem zveřejnila stránky včas a jak dobře vypadají. Dokonce jsem je zajímala i já, kdo jsem, přestože se nikdy nedostali dál než k mojí přezdívce. Ani fanoušci, ani trollové, ani ty články z kritici. Možná z toho anonymita stvořitelky udělala ještě větší fenomén. Rozhodně teda zabránila tomu, aby mi bylo natolik špatně, že bych kvůli tomu nemohla pracovat. Dostávám e-maily od agentů a nakladatelů, jestli bych nechtěla *Nestvůrné moře* vydat jako knihu, ale ty vždycky hned smažu – vydávání tradičním způsobem je taková obří děsivá věc, kterou musím jednou za čas odrazit klackem, aby mě nepřemohlo pomyslení, že by nějaká korporátní masinérie mohla ublížit mému drobečkovi.

Nestvůrné moře jsem nestvořila proto, aby se z něj stal fenomén – stvořila jsem ho, protože to byl příběh, který jsem chtěla. Teď v něm pokračuju, protože mám kolem srdce namačkané něco, co mi říká, že zkrátka musím. To proto jsem na téhle zemi: abych ho stvořila, pro sebe a pro své fanoušky. Tenhle příběh. Je můj a je mou povinností ho přivést na svět.

Zním kvůli tomu namyšleně?

To je mi fuk.

Je to pravda.

Kapitola 52

Srdce mi uhánělo jako o překot. Ta hrůza byla nepopsatelná, nepojmenovatelná. Doslova jsem na okamžik zkamenněl. A křik se mi zadrhl v hrdle, uvízl tam a nemohl proniknout na povrch.

A pak jsem to prokletí zlomil a rozběhl se k nim.

Postava vytáhla nůž z Martinova těla, pustila mého bratra a se zkrvaveným nožem pořád v ruce sbíhala ze schodů.

Martin se přidržoval stěny, aby se udržel na nohou. Byl v šoku. Totálním šoku. Bože, já byl v šoku! Brácha byl pobodaný! Slyšel jsem, jak se prudce rozevřely domovní dveře a zůstaly nedovřené. Chtěl jsem za útočником utíkat, ale nemohl jsem.

„Martine... Proboha! Proboha!“ Připadalo mi, že se celý svět tříští na kusy. Jako zrcadlo.

Bez zaváhání, ale spíš na autopilota, protože přemýšlet jsem prostě nemohl, jsem vrazil do svého pokoje, drapnul po mobilu na stole a rychle vytočil záchranku. Klepaly se mi prsty. Chtělo se mi zvracet. Mluvil jsem do telefonu přerušovaně a trhaně. Žena na lince mě musela napomínat, abych zachoval klid a vysvětlil jí naléhavost situace. Tvrdila, že záchranka dorazí za pár minut. Nabádala mě, abych bratrovi tlačil na ránu, což zpomalí krvácení.

Popadl jsem triko přehozené přes židli a vrátil se rychle k bratrovi. Třásl se v chodbě, opřený o zeď,

312!

krv mu smáčela tričko i kalhoty, krvavé šmouhy ulpěly i na koberci. Rozechvěle oddechoval a do očí se mu draly slzy.

„Brácho, vydrž.“ Přiložil jsem triko na ránu a lehce přitlačil. „Za chvíli tu bude záchranka. Slyšíš? Odvezou tě a všechno bude v pořádku. Budeš v pořádku. Neboj se.“

Neumřeš! Ty neumřeš!

Z očí mi taky vytryskly slzy. Plakal jsem jako malý kluk. Snažil jsem se být klidný, abych nedal najevo svou bezradnost. Martin byl bledý jako stěna. Vypadalo to, že upadá do šoku. Ze ztráty krve zřejmě ztrácel vědomí. Přitvrdil jsem a tlačil na ránu usilovněji.

„Adame, řekni to tátovi... řekni mu to prosím...“ Každé jeho slovo znělo jako sten, rozdíralo mi to srdce.

„Na to se vykašli, teď nemluv.“ Měl jsem pocit, že padám do prázdna. Že mě už nikdo nemůže zachránit.

Jímala mě hrůza.

Neumřeš!

„Řekni mu to...“ vyloudil ze sebe ztěžka. Ta slova se křehce vznášela ve vzduchu, dala se roztržítit pouhým hlukem.

Selhal mu hlas.

„Martine, prosím... nesmíš umřít, rozumíš...? Ty neumřeš.“ Začal jsem křečovitě vzlykat. „Brácho, mluv. Mluv se mnou.“

On tu umře! Můj bratr umře...

Vytáhl jsem z kapsy mobil, aniž bych povolil stisk, a volal jsem tátovi. Zvedl mi to při druhém zazvonění. Neslyšel jsem, co mi říká. Jen jsem mu štkal do reproduktoru, že bratra někdo bodl do břicha a že záchranka je na cestě a ať okamžitě přijede domů.

Přestože jsem měl oči zavřené, nedokázal jsem zastavit nový přívál slz. Martin přestal mluvit a upadl

!313

do bezvědomí. Jeho teplá krev mi smáčela kalhoty. Držel jsem ho pevně za ruku a lehce s ní lomcoval.

„Martine, mluv se mnou...“ Hystericky jsem ječel. „Ne! Martine, prosím ne!“

Mysl mi zaplavily vzpomínky. Protože u nich všechno končí.

Když bylo Martinovi šest, málem ho srazilo auto; viděl jsem to z okna...

S Martinem jsme jednou jako malí ukradli v obchodě unělohmotnou postavičku, kterou jsme pojmenovali: Táta...

Když bylo Martinovi deset, přišel ze školy s přeraženým nosem; toho kluka, co mu to udělal, jsem si našel a zmlátil ho...

Před pěti měsíci se mi Martin v pokoji se slzami v očích svěřoval, že se vloupal do skladiště...

Řev nabíral na síle a dral se mi ústy ven, vypouštěl jsem na svět ten nelidský zvuk zrozený z agónie, kterou jsem nedokázal popsat. Vycházel přímo z mého nitra, jako by se tam celé roky ukrýval. Tak děsivý, tak primitivní zvuk, tak hlasitý, že mi rozdíral hrdlo, tak silný, že musel bratra probudit, i kdyby byl mrtvý, připomínal výkřiky Ester, když zoufale vrískala při pohledu na neživého Samuela, na svého staršího bratra. Měl jsem pocit, že umírám sám...

Nevím, jak dlouho jsem seděl na chodbě vedle jeho krvácejícího těla. Zdálo se to jako hodiny. Držel jsem ho za ruku a brečel. Všechno v domě utichlo. Jako by všechny ty každodenní charakteristické zvuky najednou mlčely. Cítil jsem bezradnost, beznaděj. Celá moje sebedůvěra se zhroutila do sebe, skomírala jako umírající hvězda.

Neumírej!

Zaslechl jsem sirény. A hlasy. Záchranáři vtrhli do domu dveřmi otevřenými dokořán. Z plna hrdla jsem zařval, že jsme nahore.

Vyřítili se do schodů. Někdo větší a silnější mě zvedl a odtrhl od zraněného a bezvládného bratra, abych nepřekážel. Naložili Martinovo tělo na nosítka. Komunikoval se mnou jeden záchranář. Ptal se, co se stalo. Oznamil mi, že ho musí urgentně odvézt do nemocnice, ale že já s nimi nesmím. Sledoval jsem, jak ho snáší – opatrně, ale co nejrychleji – ze schodů a vychází z domovních dveří. Z venku dovnitř zářilo namodralé světlo sanitky, jejíž sirény křičely přes celou ulici. Opřel jsem se o stěnu a plakal. Třásl se a mlátil do zdi.

„Adame!“ Do chodby se vřítíl táta. Utíkal jsem k němu a objal ho.

„Tati! Martina někdo bodnul! Já jsem... Tati, on umřel Tati!“

Snažil se mě utiшит. „To bude dobrý, už ho vezou do nemocnice. Zachrání ho. Všechno bude dobrý.“

Štkal jsem mu do bundy. Báł jsem se, že když ho pustím, propadnu se do temnoty, která se stahovala kolem mé mysli.

„Adame, to bude dobrý, uvidíš, Martin se z toho dostane.“

„Tati, on umře! Martin nesmí umřít! Nesmí umřít!“ Podlamovala se mi kolena, slyšel jsem svoje vlastní slova, jako by přicházela z obrovské dálky, ztracená ve víru myšlenek.

„Adame, neumře! Rozumíš?“ Snažil jsem se mu věřit, chtěl jsem mu věřit, potřeboval jsem mu věřit. Ale nevěřil. „Pojedeme za ním do nemocnice. Uklidni se. Osprchuj se. Jsi celý od krve. Za chvíli dorazí někdo od policie, aby tě rychle vyslechl. A pojedeme za ním.“

„Ne! Já chci jet hned!“

„Adame, musíš se uklidnit. Vysprchuj se. Teď pro Martina víc udělat nemůžeš.“

Příloha č. 8 – Text *Most do země Terabithia*

JESS: Mami, nevíš, kde mám tenisky?

MÁMA: Jessi, už se tomu těžko dalo říkat tenisky, vyhodila jsem je.

JESS: Cože?

MÁMA: Je mi líto, ale nepošlu svoje dítě do školy jako strašáka do zelí. Připravila jsem ti krásný a pohodlný boty po Brandě.

JESS: Vždyť sou příšerný.

TÁTA: Byl to prasklej řetěz, musím koupit novéj. Ahoj kotě.

MÁMA: Sbal si svačinu.

TÁTA: Co je s tebou?

JESS: Dneska jsou závody.

TÁTA: No a?

JESS: Nemám tenisky.

MÁMA: Připravila jsem ti jiné, taky dobré.

JESS: Jo, ale holčičí. Ty si vzít nemůžu.

BRENDA: Ani v těch starých bys nic neuběhl.

TÁTA: Musíme mu koupit nové, Mary

MÁMA: Ted' si nemůžeme dovolit rozhazovat.

TÁTA: Tenisky jako tenisky. Máš všechno hotový?

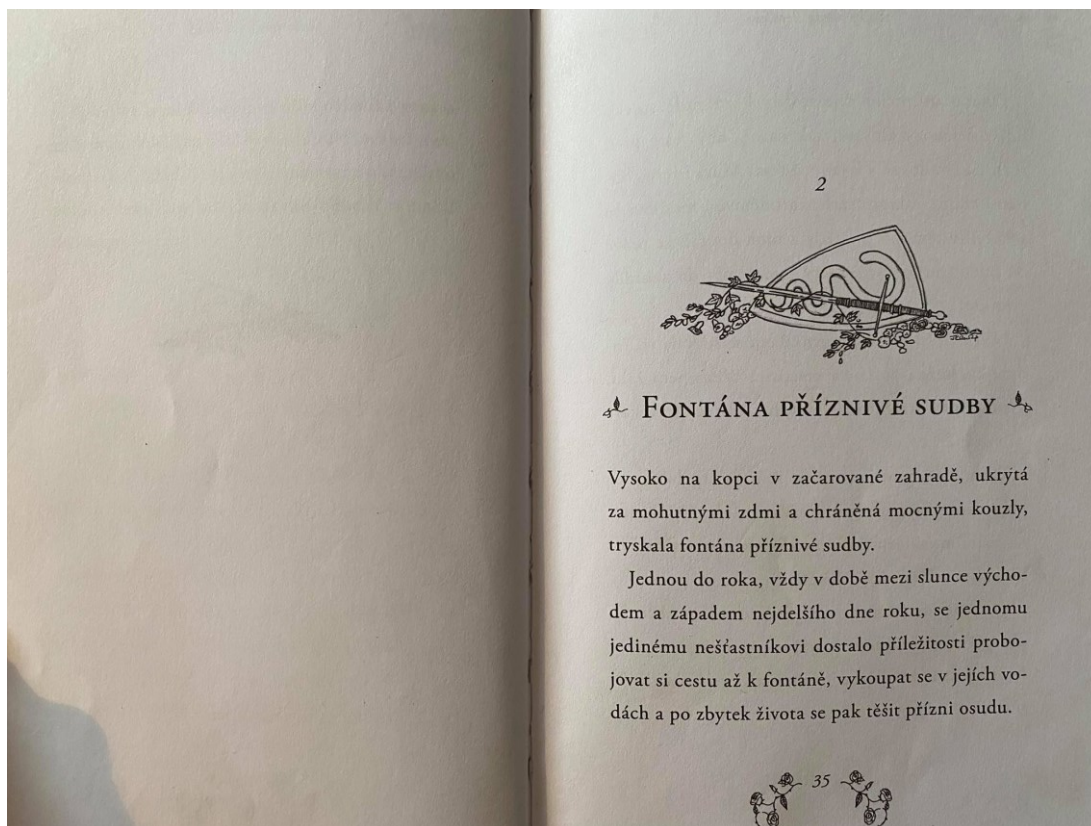
JESS: Skoro všechno.

Vytvořeno dle filmu *Most do země Terabithia*, dostupné na:

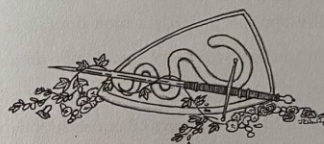
<https://www.youtube.com/watch?v=-SFvKpNRpFw&t=223s> (3:10-3:56)

Příloha č. 9 – Ukázka z knihy *Bajky barda Beedleho*, s. 35-47

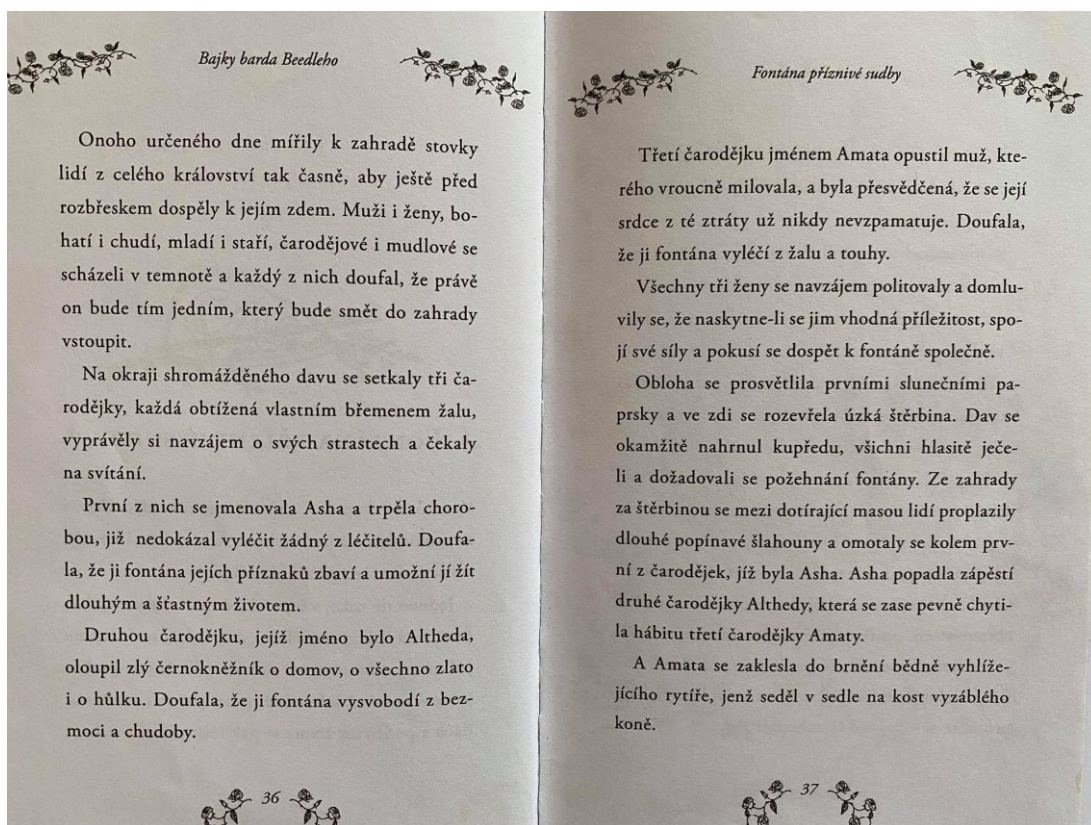
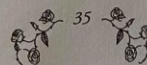
2

FONTÁNA PŘÍZNIVÉ SUDBY

Vysoko na kopci v začarované zahradě, ukrytá za mohutnými zdmi a chráněná mocnými kouzly, tryskala fontána příznivé sudby.

Jednou do roka, vždy v době mezi slunce východem a západem nejdelšího dne roku, se jednomu jedinému nešťastníkovi dostalo příležitosti probjovat si cestu až k fontáně, vykoupat se v jejích vodách a po zbytek života se pak těšit přízni osudu.

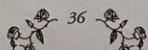
Bajky barda Beedleho

Onoho určeného dne mířily k zahradě stovky lidí z celého království tak časně, aby ještě před rozbřeskem dospěly k jejím zdem. Muži i ženy, bohatí i chudí, mladí i staří, čarodějové i mudlové se scházeli v temnotě a každý z nich doufal, že právě on bude tím jedním, který bude smět do zahrady vstoupit.

Na okraji shromážděného davu se setkaly tři čarodějky, každá obtížená vlastním břemenem žalu, vyprávěly si navzájem o svých strastech a čekaly na svítání.

První z nich se jmenovala Asha a trpěla chorobou, již nedokázal vyléčit žádný z léčitelů. Doufala, že ji fontána jejich příznaků zbaví a umožní jí žít dlouhým a šťastným životem.

Druhou čarodějkou, jejíž jméno bylo Altheda, oloupil zlý černokněžník o domov, o všechno zlato i o hůlku. Doufala, že ji fontána vysvobodí z bezmoci a chudoby.

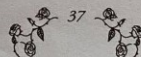
Fontána příznivé sudby

Třetí čarodějkou jménem Amata opustil muž, kterého vroucně milovala, a byla přesvědčená, že se její srdce z té ztráty už nikdy nevzpamatuje. Doufala, že ji fontána vyléčí z žalu a touhy.

Všechny tři ženy se navzájem politovaly a domluvily se, že naskytne-li se jim vhodná příležitost, spojí své síly a pokusí se dospět k fontáně společně.

Obloha se prosvětliila prvními slunečními paprsky a ve zdi se rozevřela úzká štěrbinou. Dav se okamžitě nahnul kupředu, všichni hlasitě ječeli a dožadovali se požehnání fontány. Ze zahrady za štěrbinou se mezi dotírající masou lidí proplazily dlouhé popínavé šlahouny a omotaly se kolem první z čarodějek, již byla Asha. Asha popadla zápěstí druhé čarodějky Althedy, která se zase pevně chytila hábitu třetí čarodějky Amaty.

A Amata se zaklesla do brnění bédně vyhlížejícího rytíře, jenž seděl v sedle na kost vyzáblého koně.

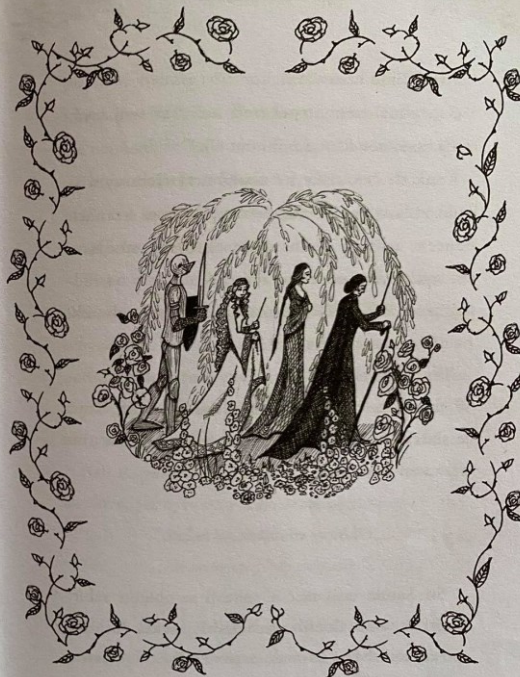
Šlahouny odvěkly všechny tři čarodějky štěrbinou ve zdi do zahrady, rytíře shodily z koně a od-táhly ho za nimi.

Ranní vzduch se zaplnil řevem zklamaného davu, a pak vše ztichlo, když se zahradní zeď opět spojila.

Asha a Altheda se zlostně pustily do Amaty, kte-rá s sebou nešťastnou náhodou přibrala i rytíře.

„Ve fontáně se může vykoupat jen jedna osoba! I tak bude dost těžké rozhodnout, která z nás to bude, a ty k nám přidáš ještě dalšího!“

Sir Smůla, což bylo jméno, pod kterým byl rytíř znám v zemích za zdmi zahrady, mezitím seznal, že jsou jeho společníci čarodějky; protože sám kou-zelnými schopnostmi nevládl a nevynikal ani v ry-tířských kláních, v soubojích s mečem či v jiných obratnostech, jimiž se mohl nekouzelnický člověk vyznamenat, usoudil, že nemá nejmenší šanci do-stat se k fontáně dřív než některá ze tří žen. Nabídl proto, že se vrátí ven za zahradní zeď.

To rozčílilo i Amatu.

„Ó, ty malověrný!“ pokárala ho. „Tas svůj meč, rytíři, a pomoz nám dosáhnout cíle!“

A tak tři čarodějky i s ubohým rytířem vyrazi-li do začarované zahrady, kde po obou stranách sluncem zalitých pěšin rostlo obrovské množství vzácných bylin, ovoce a květin. Nenarazili na žád-nou překážku, dokud nedospěli těsně pod pahorek, na němž se nacházela fontána.

Tam však, obtočeného kolem úpatí pahorku, na-šli obludného bílého červa, odolého a slepého. Když je slyšel přicházet, otočil se ohavnou tváří k nim a pronesl následující slova:

„Obětujte mi důkaz své bolesti.“

Sir Smůla tasil meč a pokusil se obludu zabít, čepel se však zlomila vedví. Pak začala Altheda po červovi házet kamení, zatímco Asha s Amatou

po něm metaly všechna zaklínadla, která by ho mohla zneškodnit nebo omámit, jejich hůlky na něj ale nepůsobily o nic víc než Althediny kameny a ry-tířova ocel. A červ jim nedovolil projít.

Slunce stoupalo na obloze stále výš a Altheda se v zoufalství rozplakala.

V tom okamžiku přiložil červ tlamu k Althedinu obličejí a napil se slz z jejích tváří. Když uhasil ží-zeň, odplazil se stranou a zalezl do díry v zemi.

Rozradostnění červovým zmizením se tři čarodějky a rytíř začali šplhat vzhůru do kopce a nepochybovali už o tom, že ještě před polednem dorazí k fontáně.

Asi v polovině příkrého svahu však narazili na slova, jež byla vyrytá do země před nimi.

„Obětujte mi plody své práce.“

Sir Smůla vytáhl jedinou minci, kterou u sebe měl, a položil ji na travnatý svah, mince se ale od-

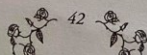
kuťálela a ztratila. Tři čarodějky a rytíř se pachtili dál. Třebaže se však plahočili celé hodiny, nepostoupili ani o krok, nedostali se o nic blíž k vrcholku a nápis měli stále na zemi před sebou.

Všichni začali propadat malomyslnosti, když jim slunce vystoupilo až nad hlavu a začalo se sklánět k protějšímu obzoru. Altheda kráčela rychleji a usilovněji než všichni ostatní a vyzývala společníky, aby následovali jejího příkladu, byť se jí vrchol zakletého kopce nijak nepřibližoval.

„Odvahu, přátelé, nedejte se odradit!“ křikla a otřela si pot z čela.

Jen co zářivé krůpěje potu dopadly na zem, nápis, který jim bránil v cestě, zmizel. Zjistili, že už zase mohou postupovat výš.

Rozradování odstraněním této druhé překážky neprodleně vyrazili k vrcholku, jak nejrychleji mohli, až před sebou konečně zahlédli fontánu, jež se jako křišťál třpytila uprostřed květů a stromů.

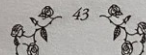

Než k ní však došli, narazili na potok, který se vinul po úbočí pahorku a bránil jim v další cestě. Hluboko v čiré vodě ležel hladký kámen s nápisem:

„Obětujte mi poklad své minulosti.“

Sir Smůla se pokusil přes potok přeplout na svém štítu, ten ale klesl pod hladinu. Tři čarodějky vytáhly rytíře z vody a pak samy zkusily bystřinu přeskočit, ta je však na druhý břeh odmítala pustit a slunce zatím na obloze klesalo stále níž.

Začaly tedy přemýšlet o smyslu vzkazu na kameni a Amata byla první, kdo jeho význam pochopil. Pozdvihla hůlku, vytáhla z mysli všechny vzpomínky na onu šťastnou dobu, kterou strávila se zmizelým milencem, a vhodila je do vody. Proud je zachytil a odnesl, vzápětí se objevily kameny vyčnívající nad hladinu a všechny tři čarodějky

i s rytířem konečně mohli zamířit k vrcholu pahorku.

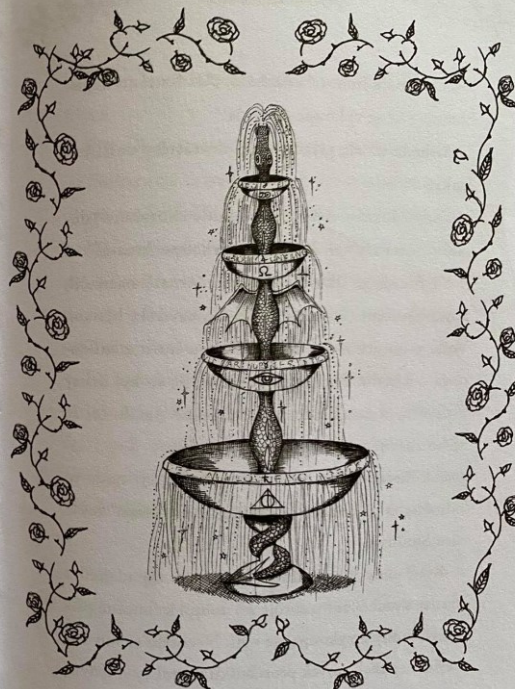
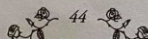
Přímo před nimi se blyštěla fontána, tryskající mezi bylinami a květinami vzácnějšími a nádhernějšími než vše, co kdokoli z nich do té doby v životě viděl. Obloha plála rubínově červenou září a nastal čas k rozhodnutí, kdo z nich se ve fontáně vykoupe.

Než se však stačili na čemkoli dohodnout, zhroutil se křehká Asha k zemi. Znavená namáhavým výstupem k vrcholu byla na pokraji smrti vyčerpáním.

Její tři přátelé se jí chystali odnést k fontáně, Asha však trpěla strašlivými bolestmi a prosila je, aby se jí nedotýkali.

Altheda spěšně natrhala všechny byliny, které podle jejího názoru vypadaly léčivé, smísila je v čutoře s vodou sira Smůly a výsledný lektvar nalila umírající do úst.

Asha byla okamžitě schopná se postavit. Ba co víc, všechny příznaky její strašlivé choroby zmizely.

„Uzdravila jsem se!“ zajásala. „Už fontánu nepotřebuji – ať se vykoupe Altheda!“

Altheda už ale pilně sbírala do zástěry další bylinky.

„Když dokážu vyléčit takovouhle chorobu, vydělám si zlata víc než dost. Ať se vykoupe Amata!“

Sir Smůla se uklonil a gestem Amatě naznačil, aby přistoupila k fontáně, ta ale zavrtěla hlavou. Voda v potoce z ní smyla veškerou lítost z milencova odchodu. Pochopila konečně, že to byl krutý a nevěrný ničema, a ke štěstí jí úplně stačilo to, že se ho zbavila.

„Šlechtný pane, musíš se vykoupat ty, bude to odměna za všechnu tvou rytířskou dvornost,“ řekla siru Smůlovi.

Rytíř tedy v posledních paprscích zapadajícího slunce s rachocením zbroje přistoupil k fontáně příznivé sudby a vykoupal se v ní. Nechtělo se mu ani věřit, že z těch stovek prosebníků se stal vyvoleným

právě on, a točila se mu z toho neuvěřitelného štěstí hlava.

Když slunce zapadlo za obzor, vynořil se z vody sir Smůla celý rozradostnělý svým triumfem a padl v rezivém brnění k nohám Amatě, která byla nejklavější a nejkrásnější ženou, jakou kdy viděl. Omámený úspěchem požádal o její ruku i srdce a Amata, neméně potěšená, seznala, že našla muže, který je toho obojího hoden.

Tři čarodějky se v doprovodu rytíře ruku v ruce vydaly na zpáteční cestu z pahorku dolů. Všichni čtyři pak prožili dlouhý a šťastný život a nikdo z nich nevěděl ani netušil, že voda fontány nemá vůbec žádné zázračné schopnosti.

Příloha č. 10 – Ukázka z knihy *Úsměv prosím...přichází zlo!*¹

ÚSMĚV PROSÍM

Všichni čtyři s otevřenou pusou kulili oči na fotografii, kterou Greg držel v ruce. Fotoaparát zachytil Michaela, jak letí vzduchem těsně poté, co se zábradlí prolomilo. „To není možné!“ vykřikla Shari. „Fotil jsi mě přece před tím, než jsem spadl!“ tvrdil Michael a vytrhl Gregovi fotku z ruky, aby si ji mohl prohlédnout zblízka. „Pamatuju si to.“ „Tak to si pamatuješ špatně,“ řekl Čáp a naklonil se mu přes rameno, aby se znovu podíval. „Právě jsi padal. To je skvělá akční fotka!“ Vzal přístroj do ruky. „Ukradl jsi kvalitní foťák, Gregu.“

„Já ho neukradl,“ zarazil se Greg, „já – já si vlastně neuvědomil –“ „Já jsem ale nepadal!“ vedl svou Michael. Otáčel fotku v rukou a díval se na ni z různých úhlů. „Vždyť jsem pózoval, copak si nevzpomínáte? Nasadil jsem takový ten přibližný úsměv a stál jsem a nehybal jsem se!“

„Ten přibližný úsměv si pamatuju,“ řekl Čáp a vrátil fotoaparát Gregovi. „Umíš se vůbec tvářit i nějak jinak?“

„To není moc k smíchu, Čápe,“ zabručel Michael. Strčil si fotku do kapsy. „To je divné,“ vrtěl hlavou Greg. Pak se podíval na hodinky. „Jejda, už musím domů.“

Rozloučil se s ostatními a chváta k domovu. Odpolední slunce už zapadalo za skupinku stromů a vrhalo na chodník dlouhé mihotavé stíny.

Slibil mamince, že si před večerí uklidí pokoj a pomůže s luxováním. A pěkně se opozdil.

A co je to u nich před domem za neznámé auto?

Rozběhl se přes sousedovic trávník k domu.

Byl to tmavomodrý a zbrusu nový Ford Taurus.

Táta koupil nové auto! zaradoval se.

Juchú! Zastavil se a obdivoval ho. Na okénku ještě

mělo nálepku. Otevřel dvířka u řidiče, naklonil se

dovnitř a číchal vůni čalounění.

Mmmm! Nové auto krásně vonělo.

Znovu se zhluboka nadechl. Byla to taková omamná

vůně. Vůně novoty.

Zabouchl dvířka a líbilo se mu, jak zámek pěkně cvakl.

To je ale parádní nové auto, pomyslel si nadšeně.

Zvedl fotoaparát k očím a kousek poodstoupil.

Musím si ho vyfotit, pomyslel si.

Abych měl památku, jak to auto

vypadalo, když bylo úplně nové.

Coval, až dostal vůz do hledáčku

v celé jeho délce a kráse. Pak stiskl spoušť.

Tak jako předtím fotoaparát hlasitě cvakl, blesk zazářil a štěrbina s tichým bzúčením vyplnila žlutošedý čtverec nevyvolané fotografie.

Greg se rozběhl s fotoaparátem domů. Vrazil do dveří a zavola: „Už jsem tady!

Hned jsem dole!“ A hnal se po schodech pokrytých kobercem do svého pokoje.

„Gregu? Jsi to ty? Tatínek je doma!“ volala na něj zdola maminka.

„Já vím. Hned tam jdu. Promiň, že jdu pozdě!“ křikl Greg. Bude lepší foťák někam

schovat, rozhodl se. Kdyby ho maminka nebo tatínek viděli, hned by se ptali, či je

a kde jsem ho vzal. A na takové otázky nedokážu odpovědět.

„Gregu, viděl jsi to nové auto? Už jdeš dolů?“ volala maminka netrpělivě.

„Už jdu!“ křikl.

Horečně pátral po nějaké spolehlivé skrýši.

Pod postel?

Ne. Maminka by tam mohla luxovat a foťák objevit.

Pak si vzpomněl na skrytou přihrádku v čele postele. Objevil ji už před lety, když

mu rodiče koupili nový nábytek do pokoje. Rychle tam fotoaparát strčil.

Mrknul do zrcadla nad prádelníkem, rychle si pročísl blondaté vlasy, oťel si rukou

z tváře černou šmouhu od sazí a zamířil ke dveřím.

Na prahu se zarazil.

Fotka auta! Kam ji dal?

Pár vteřin mu trvalo, než si uvědomil, že ji odhodil na postel. Byl zvědavý, jak

vyšla, a vrátil se pro ni.

„To snad ne!“

Když se na ni zadíval, neubrnil se hlasitému výkřiku.

Co to má všechno znamenat? Greg nechápal. Dal si fotku přesně před oči. To není

normální, pomyslel si. Jak je to možné?

Z modrého fordu byla na fotce jen hromada šrotu. Vypadalo to jako záběr z místa

nějaké hrozně autonochody.

Robert L. Stine - Děsivé storyky: Úsměv, prosím... přichází zlo!

¹ zde ukázka z: OLŽBUTOVÁ, Jana. *Hravá čítanka 5: pracovní učebnice pro 5. ročník ZŠ, v souladu s RVP*. Praha: Taktik, 2017. ISBN 978-80-7563-062-9.

Příloha č. 11 – Text upravený dle knihy *Já, Simon*

Text A

MUSÍME SE POTKAT.

Už to dál nesnesu. Je mi jedno, jestli se tím všechno zničí. Nemám daleko k tomu, abych se líbal s monitorem počítače.

Blue Blue Blue Blue Blue Blue Blue.

Mám pocit, že exploduju.

Otázky k textu:

Text B

Ve škole mám celý den žaludek jak na vodě – a zbytečně, protože vlastně ani nevím kvůli komu. Ve skutečnosti Bluea tvoří jen slova na obrazovce. Vždyť kurňa ani neznám jeho jméno.

Myslím, že jsem se do něj tak trochu zamiloval.

Celou zkoušku zírám na Cala Price a doufám, že šlápne vedle a dá mi nějakou indicii. Něco. Cokoli.

Jak vypadá člověk, kolem kterého se bortí zdi?

Text C

OD: bluegreen181@gmail.com

KOMU: hourtohour.notetonote@gmail.com

DATUM: 13. prosince 00:09

PŘEDMĚT: O tom a onom

Jacquesi, já jsem to udělal. Nemůžu tomu ověřit. Jsem pořád rozjitřený a v ráži, ani se nepoznávám. Obávám se, že dneska neusnu.

Každopádně jsem ti chtěl poděkovat. Nikdy jsem ti to neřekl, Jacquesi, ale měl bys vědět, že jsem to dokázal díky tobě. Nevím, jestli bych jinak našel odvahu. Je to neuvěřitelný pocit, jako by se bořila nějaká zed'. Netuším, co bude následovat. Jen vím, že se to stalo díky tobě. A za to ti děkuju.

Blue

TEN KLUK MLUVÍ V NÁZNACÍCH. Málem bych si nevšiml, že mě vydírá.

Sedíme v zákulisí na železných skládacích židličkách a Martin Addison říká: „Četl jsem tvoje emaily.“

„Cože?“ vzhlednu. Oněměle na něj zírám.

„A proč to falešné jméno?“ ptá se.

Paráda. Falešné jméno jsem si zvolil hlavně proto, aby lidi jako Martin nezjistili mou skutečnou totožnost. Koukám, že to zafungovalo výtečně. Evidentně mě u toho počítače viděl sedět (...).

„Nikomu to ukazovat nehodlám“ řekne. Na okamžik se mi nesmyslně uleví. Ale pak mi to docvakne.

„Ukazovat?“ zeptám se. „Tys...ty sis to vyfotil nebo co?“

„No,“ říká, „o tom jsem s tebou chtěl mluvit.“

„Počkej – ty sis to doprdele vyfotil?“

Našpulí pusku a dívá se mi přes rameno. „Věc se má tak,“ leze z něj. „Náhodou vím, že se kamarádíš s Abby Susovou, a tak jsem se chtěl zeptat, jestli bys mi s Abby trochu nepomohl.“

Příloha č. 12 – Text předsudky

Šla jsem tmavou ulicí, nikde nikdo. Jen na zemi leželo cosi, čemu jsem se chtěla obloukem vyhnout. Už na dálku to bylo cítit. Potem, močí, výkaly, špínou. Zakryla jsem si nos šálou, stejně mi mrznul. Pak se to pohnulo. Malé oči, půlka špinavého obličeje zahalená prošedivělými vousy. Muž si vrávoravým pohybem stoupl. Při tom pohybu se mu sesunuli tepláky. Vzhledem k zpomalenému pohybu, kterými si je natahoval zpátky, ho to příliš netížilo.

„Slečno, neměla byste korunku?“ Vypadalo to, že každé slovo bylo pro jeho zamotaný jazyk náročné.

„Aby sis mohl koupit další chlast?“ odsekla jsem.

Nechápu, jak tohle někdo může podporovat. Jakoby si ten člověk, nebo to, co z něj zbylo, nemohl najít normální práci jako my ostatní. Žebrat, to je vždycky jednodušší. Přešla jsem tu osobu a zapadla do vchodu mého bytu. Dnešek byl náročný. Nemohla jsem se dočkat, až si dám vanu a celý ten den ze sebe smyju.

Příloha č. 13 – Facebookový příspěvek

Jakub Jura je v Vyhlička.

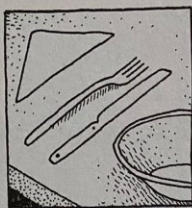
21. května 2019 · Brno, Jihomoravský kraj · 🌐

PŮLKA BRNA ZNÁ PETRA, málokdo zná jeho příběh...

Petr je ten, kterého můžete vidět pravidelně každý den zejména na trase nádraží - Nám. Svobody. Je mu 42let, je to bývalý účetní a je těžce nemocný. Letos tomu bude 12 let, co se u něj začaly projevovat úporné křeče a bolesti především ruk a hlavy. Vzhledem k jeho stavu, který se vystupňoval a ani lékaři mu nebyli schopni pomoci, přišel o práci a střechu nad hlavou během pouhého roku a v nejlepším věku s původně dobrou perspektivou přišel o všechno. Ještě nedávno mohl alespoň nějak fungovat díky sociálnímu příspěvku 3400kč na měsíc ze kterého vyžil. Díky svým bolestem se ale před nějakou dobou nedostavil na smlouvenou schůzku na úřad a podporu mu na půl roku odepřeli. Od té doby je bez prostředků a jediné o co mu jde je sehnat denně 100kč, aby mohl za 45kč přespat na Armádě Spásy a za zbytek si koupit jídlo (pečivo, kávu v mcdonaldu, nebo snídani za 25kč v Ikea). V podstatě nežebrá, spoléhá na to, že za den co brázdí Masaryčku potká pár lidí co zná co mu semtam hodí nějakou korunu. Někdy se mu to nepodaří a tak nemá kde spát, někdy dá zase přednost bydlení před jídlem. Petr není "bezdomovec feťák, nebo alkoholik" jak je zvykem. Ačkoliv si spoustu lidí myslí něco jiného díky jemu podivnému chování, Petr nebere, nechlastá, nekouří, Petr by se chtěl zapojit do života, ale NEMŮŽE, nebo alespoň doteď nenašel cestu kvůli jeho postižení. Kdo ho vídá o tom nemůže pochybovat. Já osobně jsem ho poznal cca před dvěma lety, potkávám ho denně a nikdy jsem ho neviděl s alkoholem, nebo cigaretou. Když jsem mu dal peníze, sledoval jsem ho do obchodu, měl v košíku nejlevnější potraviny (pečivo). Momentálně měl nehodu, takže ho můžete vidět relativně "v klidu", protože chodí o berlích. KAŽDOPÁDNĚ ČEHO TÍMTO PŘÍSPĚVKEM CHCI DOSÁHNOUT. Vidím spoustu lidí, jak dávají peníze nebo jídlo dotěrným feťákům na parkovišti u Grandu, nebo na nádraží...mladým lidem co mají pořád svůj osud v rukou, jen se nechťejí zapojit do společnosti a proto parazitují a ničí se. Petr je úplně jinde. Sám nechce žebrat, protože je mu to blbě, jen v největší nouzi. Je to normálně uvažující člověk, který si za poslední dekádu zažil peklo. Jedna věc je být bez domova, druhá věc je být bez domova a těžce nemocný s velkými bolestmi. KDYŽ HO POTKÁTE NA ULICI, PROSÍM NEBOJTE SE HO OSLOVIT, DÁT MU NĚJAKOU TU KORUNU, NEBO JÍDLO. Bude vám vděčný a třeba právě vy ho ten den zachráníte před nocí strávenou venku. Brzy sem dám video s velice zajímavým rozhovorem s ním, aby Brno vědělo, že Petr není blázen, nebo feťák zběsile pobíhající po městě tam a zpět, ale že je to člověk jako my, který měl prostě velkou smůlu. ZA KAŽDÉ SDÍLENÍ DÍKY

Příloha č. 14 – Ukázka z knihy *Dračí polévka*, s. 16-18

nezeptal, kdo volá. Ale to už je teď fuk. Vysrknou vlažné nudle z misky, popadnu batoh a spěchám. Mám nejvyšší čas.

Do školy jezdím ze čtvrti s chrčivým jménem Krč. Do centra autobusem a pak ještě metrem. Cesta trvá skoro hodinu. Vlastně jsem rád, že je to tak dlouho. Poslouchám hudbu ze sluchátek a můžu se v klidu chystat k proměně. Protože zatímco doma mluvím vietnamsky, jím hůlkama a jmenuju se Long, ve škole mluvím česky, jím přiborem a jmenuju se *Láda*. Což je děsný. Proměna se ale děje jenom uvnitř. Vzít na sebe jinou podobu jako Dračí král samozřejmě neumím.

Někdy bych to fakt dost rád udělal.

Protože potíže s mým vzhledem jsou odjakživa. Už když jsem byl úplně malinký. Pamatuju si zvláštní pohledy maminek na sídlištním hřišti, když jsem si chtěl hrát s jejich dětmi. Později zvláštní pohledy těch dětí. A navíc *žlutáku*, *čifňáku*, *tongu*... Ptal jsem se bezelstně mámy, co to znamená, ty jména, kterými mě oslovujou. Máma zrudla a neuměla nic říct a děda brblal, že všude na světě se najdou stejní blbci. První hroznou potupu ve škole jsem ale neutrpěl kvůli vzhledu. Bylo to ve třetí třídě, když jsem si vzal na školní výlet hůlky místo lžice. Přišlo mi, že když

16

je to mimo školu, můžu snad jíst normálně. Tenkrát jsem ještě nevěděl, že proměna musí být *v mysli*, jinak si to člověk vypije. Naštěstí učitelka zakročila a já jsem směl předvést žasnoucí třídě, jak bravurně umím jíst hůlkami guláš z hliníkového ešusu... Nebo ta slohová práce o rodině, kterou jsem musel číst nahlas! Psal jsem pravdu, o dědově stánku v tržnici, jak tam vaří jídla a lidi je přicházejí jíst. Všichni se mi pak pro to posmívali, jako by to byla nějaká hnusná věc, že někdo dává lidem najíst. Ale taky jsem se od spolužáků dočkal upřímného obdivu, když jsem měl jako první ve třídě empétrójku nebo notebook, což děda zařídil přes svý známý v tržnici.

Ve škole teď nejvíc kámoším se Světlanou. Přišla k nám v září jako nová. Ne že bych se nekamarádil s klukama a s jinýma holčkama, ale Světlana je prostě *jiná*. Rovnou mi řekla: *Všichni si myslí, že Ukrajinci jsou jenom zedníci a dělníci nebo prodavačky. Ale to tak jenom vypadá. Můj táta v Praze pracuje na stavbě, ale u nás doma byl chirurg a operoval lidem srdce. Odjeli jsme do Čech, protože táta nevydělal dost peněz a tady nás takhle užijí*. A mně došlo, že s náma je to stejný. Lidi si myslí, že Vietnamci jen mají restaurace nebo stánky s jidlem nebo obchody

17

s hadrama, a už nevědí, že jsme mnohem zajímavější. Tohle nás se Světlanou spojuje. To *tajemství*, že ve skutečnosti jsme jiní, ale musíme se chovat, jak to lidi chtějí vidět.

Ve spoustě dalších věcí se samozřejmě lišíme. Například Světlana má světlý vlasy a šedý oči, a já jsem... prostě *šikmookej*. A navíc! Ona může klidně říkat „u nás“, protože na Ukrajině bydlela celý život a má tam babičku a tak. To já si odjakživa pamatuju jen Prahu a sídliště Krč a kromě Pham a strejdy Cuonga a jejich dětí, kteří jsou taky v Praze, žádný příbuzný nemáme. Světlana jezdí domů každý rok na celé prázdniny. Jednou se mě ptala, jestli bych taky chtěl jet tam k nám. Ale já nevím. Proč bych tam jezdil...? Pro mě to žádný *doma* není.

I když Vietnam sleduju a studuju. A dost často se mi o něm zdá.